

ТЕНДЕНЦИИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОФИС ЗА ТЕХНОЛОГИЧЕН ТРАНСФЕР КЪМ БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

Евгения Николова, Бургаски свободен университет, enikolova@bfu.bg

Офисите за технологичен трансфер и високотехнологичните инкубатори възникват от необходимостта за развиване на местни, иновационни мрежи, чиято цел е да създават подходяща среда за развитие на малките и средни предприятия в областта на високите технологии и повишаване на тяхната конкурентоспособност, насърчаване на технологичния трансфер и създаване на условия за развитие на висококвалифицирани млади специалисти.

В съответствие с изпълнение на приоритетна ос 1, чието основно предназначение е създаване на нова и укрепване на съществуваща проиновативна инфраструктура, през месец септември 2012 г. в Бургаския свободен университет стартира проект № BG161P003-1.2.02-0022-C0001 „Създаване на нов офис за трансфер на иновативни технологии в предприятията от Югоизточен регион”, финансиран по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013, процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161P003-1.2.02 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер”. С настоящия проект се създаде структура към БСУ подпомагаща преноса на научно-техническа информация от фундаменталната наука през приложните и развойни дейности в сферата на производството и стимулираща комерсиализирането на резултатите от научни изследвания. Общата цел на проекта е да се ускори, подпомогне и разшири внедряването на иновативни решения в областта на ИТ и тяхното приложение в дейността на фирмите от сферата на ИТ индустрията, енергетиката, електронното управление на национално и местно ниво, образованието и културата. Постигането ѝ се осъществява чрез следните специфични цели:

- Изграждане на ОТТ с необходимото оборудване;
- Създаване на устойчив организационен модел на ОТТ;
- Създаване на интернет страница и публикуване на рекламни материали за дейността на ОТТ;
- Създаване на информационни бази с данни, съдържащи информация за предприятия, нуждаещи се от -иновативни решения; -готови иновативни решения; -представители на научни институти, екипи, чужди научни организации с възможности за разработване на иновативни технологии в дадени области; -успешно реализирани в практиката иновационни технологии; -възможности за финансиране на разработването и внедряването на иновативни решения в предприятието;
- Създаване на виртуален офис за информационен и предварителен трансфер на технологии;
- Създаване на методика за разпространение на иновативни технологии, създадени от БСУ и други научни звена сред потенциални бенефициенти;
- Създаване на методика за изследване на конкретните нужди на фирми за внедряване на технологии и иновации;
- Оценка на потенциала за внедряване в икономиката на вече разработени иновативни идеи и предоставяне на консултантска помощ за предприятията в сферата на технологичния трансфер, иновации и ноу-хау;

- Подпомагане при внедряването на конкретни иновационни технологии в предприятия от целевата група;
- Сформиране на научни екипи, разработващи конкретни задания на бенефициенти;
- Дейността на ОТТ следва тенденциите и стратегическите перспективи за развойна дейност и развитие на нови продукти и услуги в областта на ИТ, еко- и енергоспестяващи технологии и технологии, свързани със здравето.

За нуждите на ОТТ бе създадена база данни с информация за разработки на учени и научни колективи и с иновационни проблеми на фирми като потенциални участници в трансфера на технологии, както и виртуален офис, позволяващ лесното актуализиране на базата данни и онлайн достъп от страна на фирми и изследователи. Проведени бяха проучвания на съвременни технологични разработки в БСУ и научно-изследователски организации. Въз основа на направените проучвания се попълва базата данни на ОТТ. Направи се селектиране по степен на готовност за внедряване на иновативни продукти/процеси/услуги. За първите няколко разработки от тази селекция се изготвиха подробна техническа оценка за степента им на приложимост и готовност от внедряване, както и оценка на интелектуалната собственост, и оценка дали те имат достатъчен пазарен потенциал.

Трудностите при превръщането на научните резултати в продукти и услуги, съобразени с пазарните условия, са свързани с няколко фактора:

- Сблъсък на различните култури на изследователи и бизнес;
- Недостатъчен етап на развитие на лабораторни технологии, който не е в състояние да привлече партньори от бизнеса.

С цел противодействие с тези проблеми се финансират два деманстрационни проекта на първите две от селектираните технологии

- Технология за производство на програмируеми и управляеми модули за управление на процеси посредством следене на температура, влажност, нива, напрежение, ток и др;
- Мултимедийни цифрови библиотеки за културно и научно наследство

и се трансферираха в подходяща фирма и организация, за да се покаже степента на завършеност на дадени научни разработки и да се сближат наука с бизнес.

Източниците на информация за разработване на нови идеи и за усъвършенстване на технологии са:

- Проучвания провеждани в научно-изследователски организации и анализи от сектор Научно-техническа информация;
- Технологични проблеми, възникнали в съществуващи предприятия;
- Стартиращи предприятия с неразработени иновативни идеи.

Базата на ОТТ ще се допълва с данни с разработки на научни колективи, с данни от проучвания за потребностите на фирмите от Югоизточен регион от иновации, както и с заявки от фирми, отправени директно към отделни научни колективи. Амбицията на екипа на ОТТ е **виртуалния офис да се развива като популярен портал за иновации и трансфер на технологии в региона.**

ОТТ към БСУ осъществява *нетърговски форми на технологичен трансфер*:

- Разпространение на научно-техническа информация чрез създадената база данни и реферирани издания;
- Публикации на материали от конференции и пряк обмен на мнения;
- Съвместни фундаментални изследвания и обмен на резултатите от тях.

Създадения виртуален офис към ОТТ реализира *информационен трансфер на технологии* – трансфер на информация за изследователски продукти в две посоки: от създателите и от потребителите на тези продукти.

Виртуалният офис дава възможности за *принудителен трансфер* – на етапа на разработването на проект технологичният получател може да ползва потенциала на научно-изследователски организации. Това се осъществява чрез подаване на заявка към ОТТ за формиране на изследователски групи за решаване на възникнала задача.

Виртуалният офис към ОТТ подпомага и *предварителния трансфер на технологии*, при който научна организация или колектив е стигнал до определено ниво на разработка на конкурентоспособен изследователски продукт и се нуждае от партньор за доработването или от потребител на продукта, за да се предложи на пазара.

Съществуват различни бариери пред иновациите – външни и вътрешни. Външните иновационни бариери са продукт на факторите на външната среда на иновационния процес. Вътрешните иновационни бариери са:

- Информационни иновационни бариери:
  - Недостатъчна информация за реализирането на всеки един от етапите на иновационния процес;
  - Недостатъчно средства за обработване на информация;
  - Липса на методологическа база за оценка на иновационните идеи
- Кадрови бариери
  - Развитие на мисленето;
  - Възможности за прилагане на нестандартни подходи;
  - Прекалена специализация
- Организационни бариери
  - Невъзможност на мениджърите да изградят организационни структури адекватни на иновационните цели
- Психологически бариери
  - Невъзприемане на идеите;
  - Стремение към запазване на статуквото
- Финансови бариери
  - Източници на финансиране;
  - Големи инвестиционни разходи;
  - Дълъг период за възвръщаемост на вложението;
  - Иновационен риск.

Чрез своята дейност ОТТ ще се стреми да **редуцира влиянието на информационните, кадрови и психологически бариери**, както и да **подпомага при преодоляването на организационните и финансови бариери** чрез консултиране. Офисът за технологичен трансфер предлага следните консултантски услуги и дейности:

- Аналитично изследване на необходимостта от НИРД, достъп до иновации и технологии в съответната област на действие на фирми от региона;
- Осъществяване на връзка с научни и изследователски групи с оглед анализиране приложимостта на иновационни технологични решения в областите ИТ, еко- и енергоспестяващи технологии и технологии, свързани със здравето;
- Изготвяне на пилотни проекти за трансфериране на технологично решение;
- Предоставяне на достъп до базата данни с иновативни технологии и потенциални потребители на такива;

- Предоставяне на информация за иновативни решения, обучения, семинари, реклами от сайта на ОТТ;
- Подпомагане на предприемаческата активност на млади хора за стартиране на бизнес с иновативен характер;
- Осигуряване на правни услуги за защита на интелектуалната собственост.

Офисът ще съдейства за създаване на съвместни екипи от преподаватели и студенти от Бургаски свободен университет и от специалисти от фирмите по решаване на проблеми, възникнали в техните производствени процеси и при усъвършенстване на предлаганите от тях продукти. Това дава **възможност на докторанти на университета да се подготвят и за бъдещата си професионална реализация в бизнеса**, защото ще могат да проследят пълния цикъл на производство на даден продукт.

Потребностите за активизиране на подкрепата за предприемачеството и стимулиране на малкия бизнес поражда и необходимостта от **развитие на иновационната култура сред младите хора**.

- Стимулиране на предприемаческия дух и популяризиране значението на иновациите сред студентите, младите специалисти, стартиращите предприемачи и представителите на бизнеса;
- Повишаване информираността на специалистите за добрите европейски практики по иновации;
- Подкрепа за млади предприемачи, нововъзникващи и съществуващи високотехнологични малки и средни предприятия (МСП) чрез бизнес консултации

Това ще се реализира чрез организиране на различни събития и състезание за иновативни бизнес идеи като поле за изява на младите и талантиливи хора в България. ОТТ ще даде шанс на млади хора с идеи и желание да променят заобикалящата ни среда, да получат знания и умения, свързани с проекти за иновации чрез консултиране.

Една от задачите на ОТТ е **членството ѝ в платформи и мрежи, обединяващи офисите за технологичен трансфер**, чиято цел е обмяна на опит, добри практики, създаване на синергия на европейско равнище в областта на интелектуалната собственост и трансфера на знания и технологии.